

Intervenció preventiva a la “Roureda de la Margineda”

(Sant Julià de Lòria, Andorra)

Dates de l'intervenció:

Març – Abril 2012

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Walter Alegría Tejedor'.

Walter Alegría Tejedor

Setembre 2013

Índex

Fitxa tècnica	3
Motius de la intervenció	5
Localització	5
Marc geogràfic	5
Síntesi històrica	
i antecedents arqueològics	6
Metodologia	6
Desenvolupament	
dels treballs arqueològics	8
Conclusions i interpretació	21
Estudi dels materials	22
Annexos	23
Plantes i seccions	23
Inventaris	25
Làmines	27
Llistat de UEs	29
Bibliografia	30
Fitxes de UE	35

Fitxa tècnica

Nom de la intervenció:	La Roureda de la Margineda
Municipi:	Sant Julià de Lòria
Coordenades UTM:	X 376230 Y 4705570
Alçada:	984 m
Tipus de jaciment:	Hàbitat, poblat.
Tipus d'intervenció:	Preventiva
Tipus d'activitat:	Excavació
Resultat de la intervenció:	Positiu
Cronologia:	Bronze / s.XII-XIV d.C
Dates de la intervenció:	Març-Abril 2012
Arqueòleg director:	Walter Alegría Tejedor
Propietari de la finca:	Molines Patrimonis, Casa Molines S.A.
Promoció i finançament:	Molines Patrimonis, Casa Molines S.A.
Superfície total del solar/jaciment:	Aproximadament uns 4700 m2
Superfície afectada:	Àmbits 1 i 2.

Protecció existent:

Bé d'Interès cultural (BIC)
en classificació de zona
arqueològica

Tractament dels materials:

Walter Alegría Tejedor

Pablo Martínez Rodríguez

Motius de la intervenció

Degut al interès dels promotors en la difusió del patrimoni històric, s'estan duent a terme feines de museïtzació i habilitació del jaciment arqueològic de "La Roureda de la Margineda". Dintre d'aquest projecte s'inclou l'excavació arqueològica, en diferents campanyes, dels àmbits on encara no s'ha esgotat la estratigrafia. En aquesta campanya s'ha proposat intervenir els àmbits 1 i 2.

Metodologia

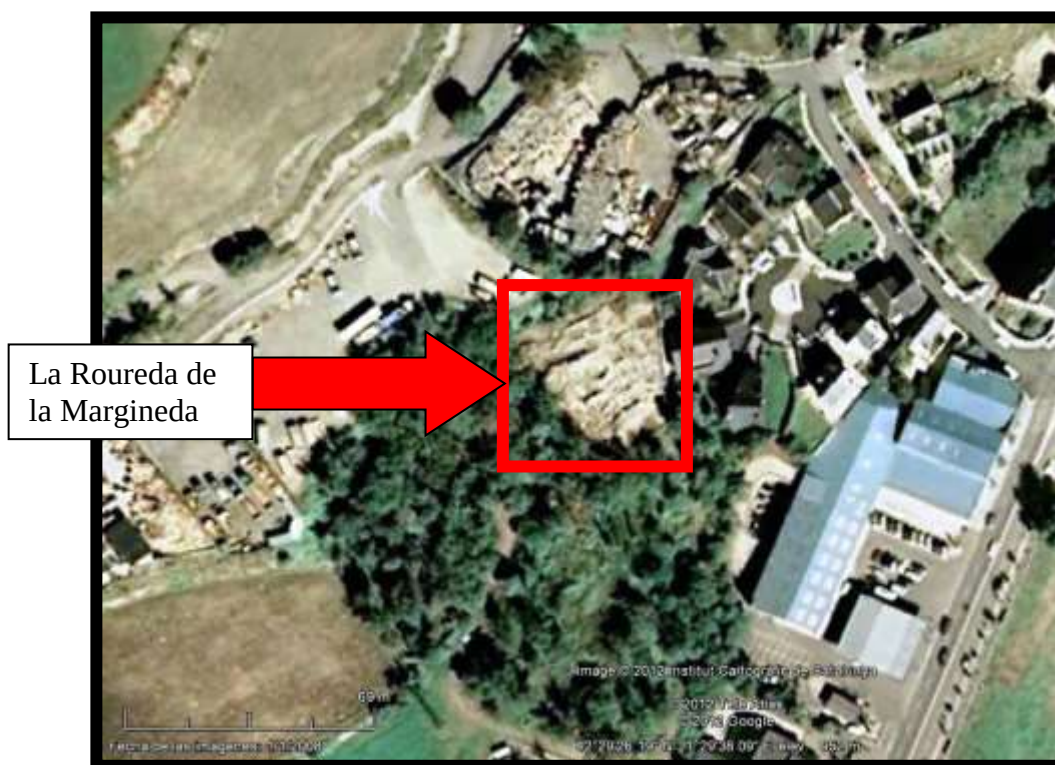
S'ha dut a terme una excavació arqueològica dels estrats antròpics segons el mètode en extensió de Harris i Carandini.

Localització i marc geogràfic

Andorra es troba totalment inclosa dintre dels Pirineus axials sense estendre's pels Prepirineus meridionals, com ho fan les comarques catalanes veïnes de l'Alt Urgell, la Baixa Cerdanya o el Pallars Sobirà. No està en contacte amb les fosses tectòniques intrapirinenques, fet que li confereix una altitud mitjana de 1800 m. El jaciment està situat a l'àrea d'intrusió granítica.

El jaciment està situat a la localitat de Santa Coloma.

Coordenades UTM X:376230 / Y: 4705570

Síntesi històrica i antecedents arqueològics

Ja des de l'època prehistòrica trobem ocupació en les immediacions a la Balma de la Margineda fa 12.000 anys (GUILAINE I MARTZLUFF, 1995; GUILAINE I MARTZLUFF, 2007).

Ja al neolític ple trobem com a exemple de poblament el jaciment de Juberrí sobre el qual s'ha fet recentment una monografia (FORTÓ, VIDAL, 2015).

Posteriorment trobem al Roc d'Enclar ocupació durant el bronze antic (1800-1500 aC). (YAÑEZ, 2005)

També trobem fases del bronze antic i mitjà als jaciments del Cedre (V i VII) (LLOVERA, X.; 1986) i la fossa de Prats (Canillo) (YAÑEZ, C. et al.; 2002).

Posteriorment l'edat del ferro va continuar amb la tradició de transhumància i amb una iberització aparentment tardana, tot i que els autors antics com Polibi ens parla dels Andosins, els Ceretans i els arenosins, com a pobles habitants dels Pirineus, essent els Andosins els suposats habitants de la Vall d'Andorra. Del període romà i tardoantic tenim restes d'evidències materials al Roc d'Enclar (AAVV, 1997) i al Camp Vermell (FORTÓ, MAESE I VIDAL, 2010).

Respecte a les restes musulmanes al Pirineu, no hem trobat cap resta a Andorra tot i que la documentació parla de com la conquesta va arribar fins a Toulouse. (BONASSIE, 1979; ABADAL, 1955)

Sí en canvi tenim més evidències al Pirineu de l'expansió de la Marca Hispànica amb el suport dels carolingis i amb la conseqüent conquesta carolíngia cap al sud amb el reflex de l'avanç del romànic tal i com es reflexa en diferents esglésies i torres com el castell de les Bones.

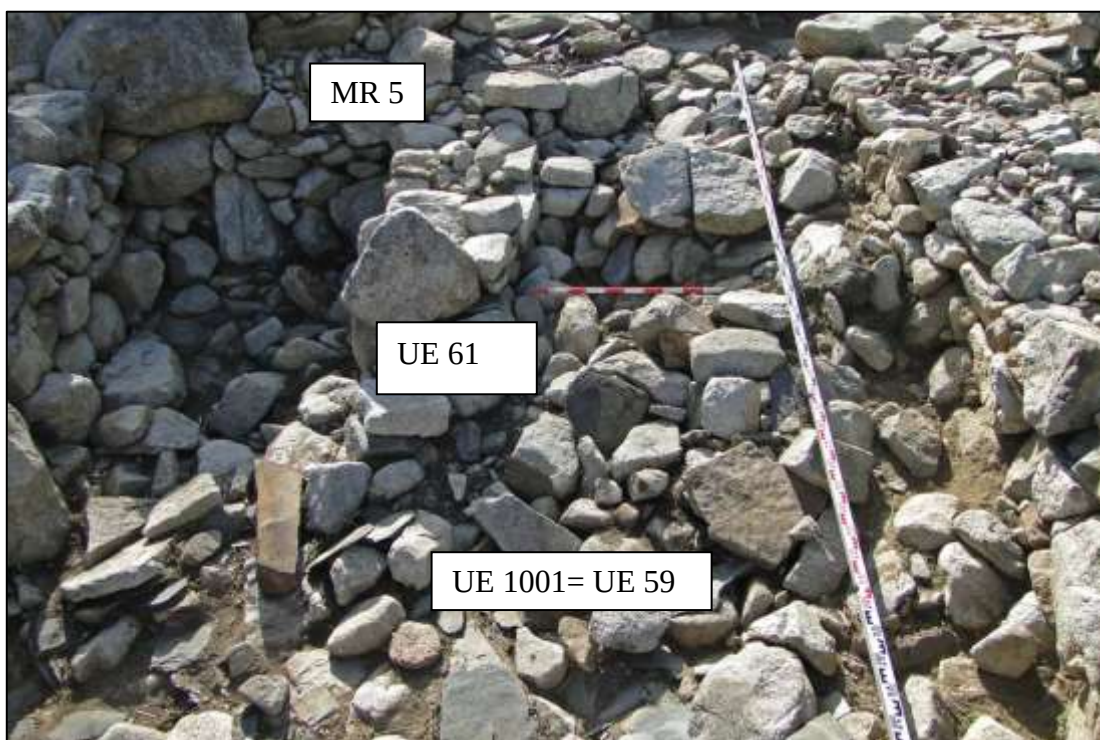
També destaca el castell de Sant Vicenç d'Enclar a la fase medieval del segle XIII-XIV, en el mateix espai on trobem el jaciment del Roc d'Enclar.

Desenvolupament dels treballs arqueològics

Àmbit 1

Aquest àmbit ja havia estat parcialment excavat en les campanyes anteriors.

Al reprendre les tasques vam procedir a donar noves UEs per tal de no confondre els registres. De tota manera podem dir que la UE 59 interpretada com un paviment i una rampa, ha estat anomenada per nosaltres com a UE 1001. Per tant es pot dir que la UE 59 es igual a la UE 1001. Nosaltres interpretem aquest estrat com un enderroc enlloc d'un paviment.

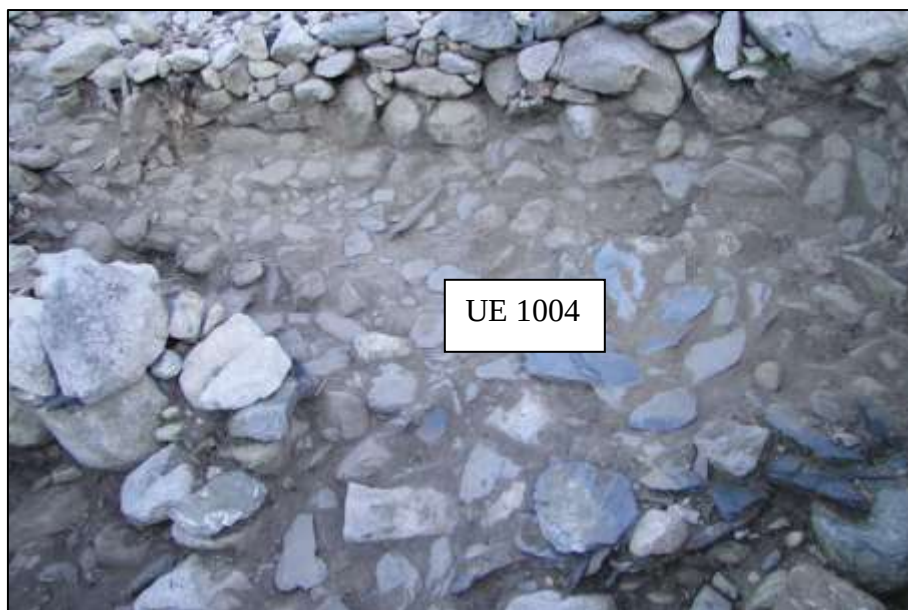

Imatge inicial de l'excavació. UE 1001.

Un cop excavada la UE 1001, vam trobar un estrat de lloses amb alguna intrusió de pedres de l'estrat superior. Aquesta UE és la UE 1004. La interpretació inicial va ser que es tractava d'un paviment. Però la enorme quantitat de lloses ens fa pensar en un enderroc de coberta.

Imatge de l'enderroc de lloses UE 1004.

Imatge de l'enderroc de lloses UE 1004.

Imatge de l'àmbit 1A a l'est de l'àmbit 1.

Sota l'enderroc de lloses 1004 tenim el nivell 1008. Considerem aquest estrat un paviment de lloses. Aquest estrat es compon de lloses ben disposades i lligades amb terra, aquestes anivellen el sòl irregular del tarter de granit.

A la següent imatge veiem amb més detall les restes de lloses del paviment d'aquesta UE 1008. A la zona de

l'accés tenim encara restes de l'enderroc de pedres UE 1001 (que és igual a la UE 59) que en un primer moment vàrem pensar que podria correspondre a un mur mal conservat i de construcció molt precària. Per aquest motiu vàrem esperar a fer la seva excavació. Posteriorment vàrem comprovar que era enderroc i a sota van sortir restes de l'escala d'accés a l'àmbit.

Imatge de la UE 1008.

Imatge de la UE 1008.

Finalment, sota la UE 1008 va aparèixer el tarter de grans roques de granit i sauló.

Imatge final de l'excavació de l'àmbit 1.

Imatge final de l'excavació de l'àmbit 1.

Tal i com hem dit abans, es va procedir a excavar el possible mur de l'entrada, però es va comprovar que encara restava enderroc, així que una vegada excavat varen aparèixer les escales d'accés, anomenades UE 1005.

Imatge dels graons UE 1005

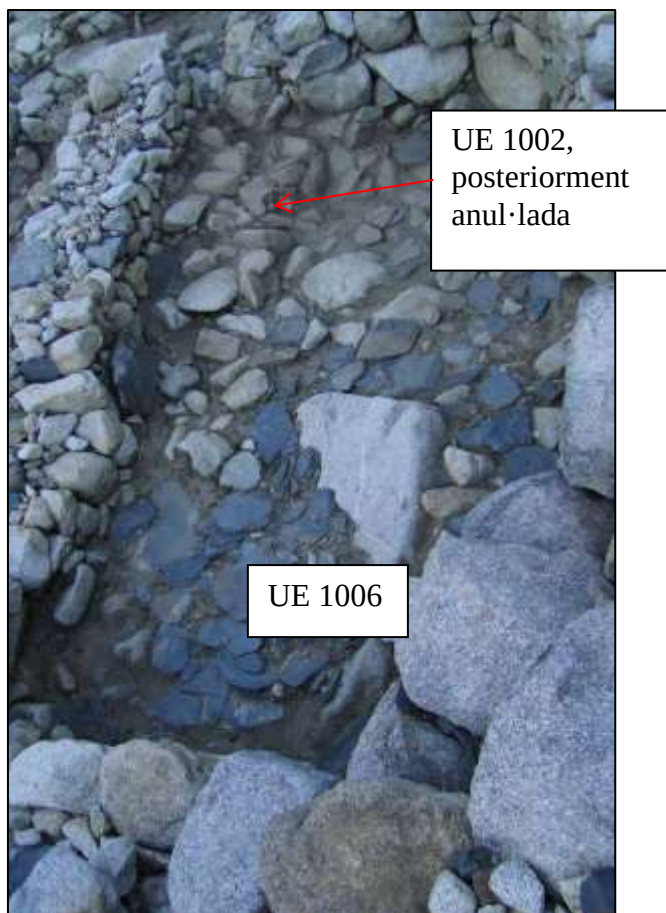
Àmbit 2

L'àmbit 2 ja es trobava parcialment excavat. Nosaltres vàrem iniciar l'excavació des d'un estrat de lloses interpretat com un paviment. Aquesta UE nosaltres la hem anomenat 1006 (és igual a la UE 76 del registre anterior).

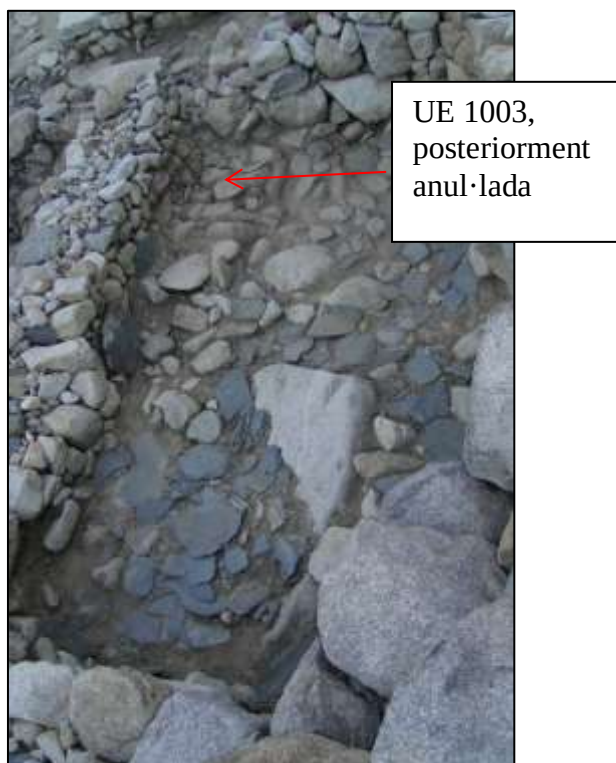

Imatge inicial de l'àmbit.

A la imatge inicial podem veure com les lloses estan anivellant les roques de granit de la tartera. També veiem un conjunt de pedres a l'entrada que estaven interpretades com a rampa d'accés. Hem intentat ser molt prudents a l'hora d'excavar aquesta suposada estructura, motiu pel qual vàrem realitzar dibuixos, fotografies i vàrem donar també número de UE. Finalment però, vàrem anular aquestes UEs al comprovar que és tractava de l'enderroc de pedres de UEs anteriors que cobrien la UE 1006 (enderroc de lloses).

Imatge de la UE 1006, enderroc de lloses.

Imatge de la UE 1006, enderroc de lloses.

Sota la UE de l'enderroc de lloses 1006 vàrem trobar un estrat que creiem que pot correspondre a l'anivellament de terra per pavimentar l'àmbit, la UE 1006, un estrat de terra orgànica marró fosc.

Imatge de la UE 1009 sota les UEs de l'enderroc de pedres que es va interpretar com a estructura.

Imatge de detall de la UE 1006 sota les UEs de l'enderroc de pedres que s'havien interpretat com a estructura.

Imatge final de l'àmbit 2.

Anàlisi dels paraments dels àmbits 1 i 2

Imatge del mur Mr8.

Relació dels murs MR8 adossant-se al mur MR4.

Imatge de detall del mur MR8.

Imatge de detall del mur MR 8 per la banda oriental.

Relació del murs MR 8 i MR 2, on MR 8 s'adossa a MR 2.

Imatge de detall del mur MR 8 per la banda sud oest.

Conclusions i interpretació

L'excavació dels estrats que romanien als àmbits 1 i 2 han confirmat que quedaven nivells d'enderroc dels murs de pedra i de la coberta de lloses. Encara tenim dubtes sobre la interpretació dels paviments de les estances.

Els constructors de les habitacions de la Roureda anivellen amb terra (terra fosca orgànica) el desnivell del tarter de granit. Molt possiblement caminen sobre un paviment fet d'aquesta terra anivellada, però no descartem que en alguns casos s'ajudin de les lloses per anivellar el terreny i pavimentar-lo.

Els potents enderrocs dels murs de pedra han fet que no puguem trobar els nivells de paviment en bon estat, i que es barregi el possible paviment de lloses amb l'enderroc de les cobertes també de llosa.

De totes maneres la troballa dels graons d'accés a l'àmbit 1 marquen la cota del paviment de l'habitació.

Respecte al que fa a la interpretació dels àmbits 1 i 2 contextualitzat amb la resta de jaciment, creiem que aquests àmbits, juntament amb els àmbits 3 i 4, formen una casa complexa amb habitacions destinades a diferents funcions com són: el treball del ferro (àmbit 3); l'emmagatzematge (àmbit 4 i 1); i potser la vivenda a l'àmbit 2, tot i que no hem trobat restes de llar de foc que ens ho suggereixi. D'altra banda els enderrocs excavats no suggereixen un segon pis però de tota manera no descartem un segon pis fet amb un paviment de fusta, que no ha conservat el seu nivell de destrucció.

Estudi de materials

Els materials trobat han sigut escassos, però significatius respecte al seu context.

És abundant la presència de fauna sobretot pel que fa a la UE 1008, concretament també l'acumulació dintre del sub-àmbit 1A on destaquen les restes d'ovicàpid.

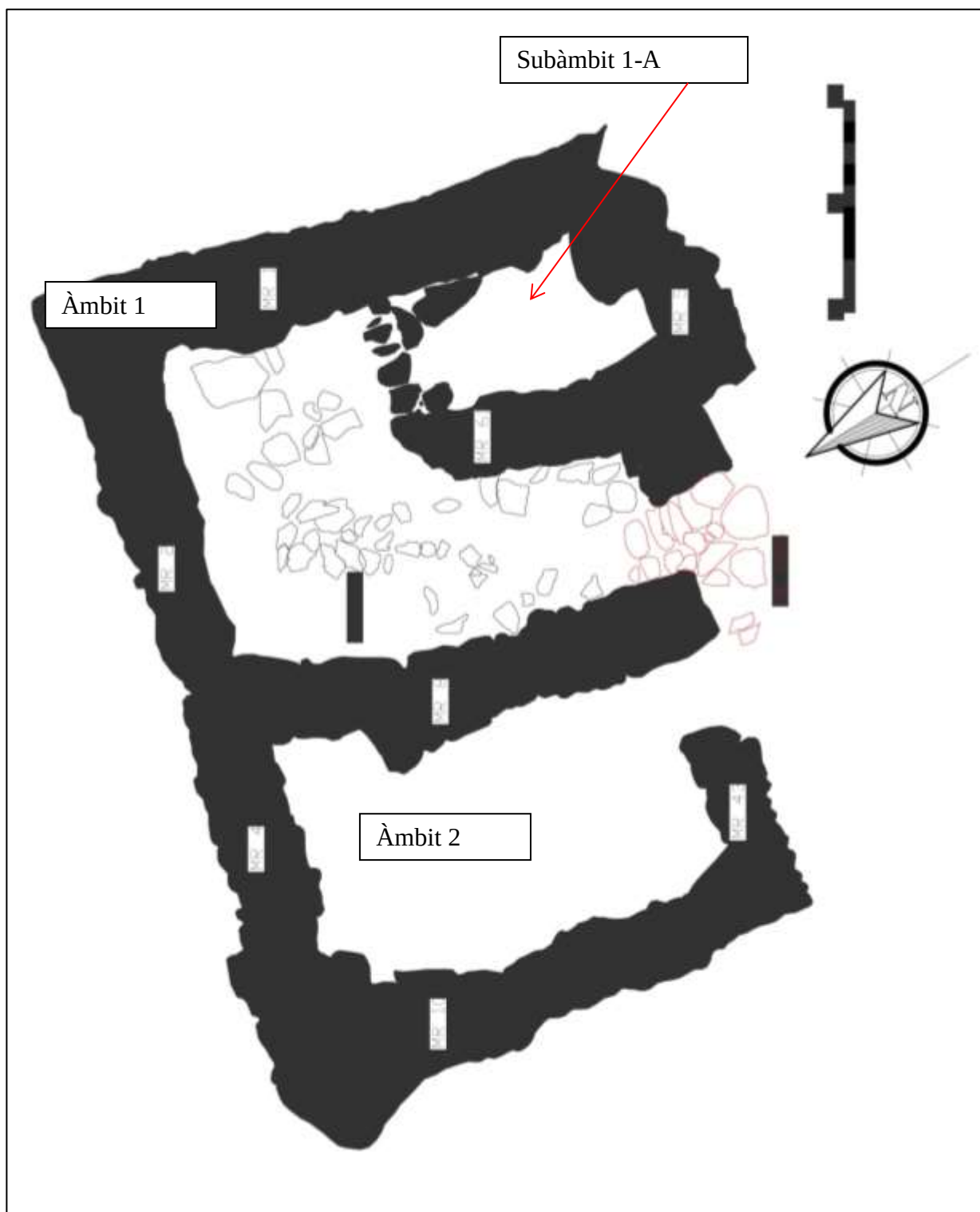
Juntament amb la clau (RM12-1001-11) trobada a l'àmbit 1, creiem que el recinte per les seves característiques tindria una funció d'espai d'emmagatzematge prou important per ser tancat amb la clau que hem trobat i relacionat amb la fauna d'ovicàpid.

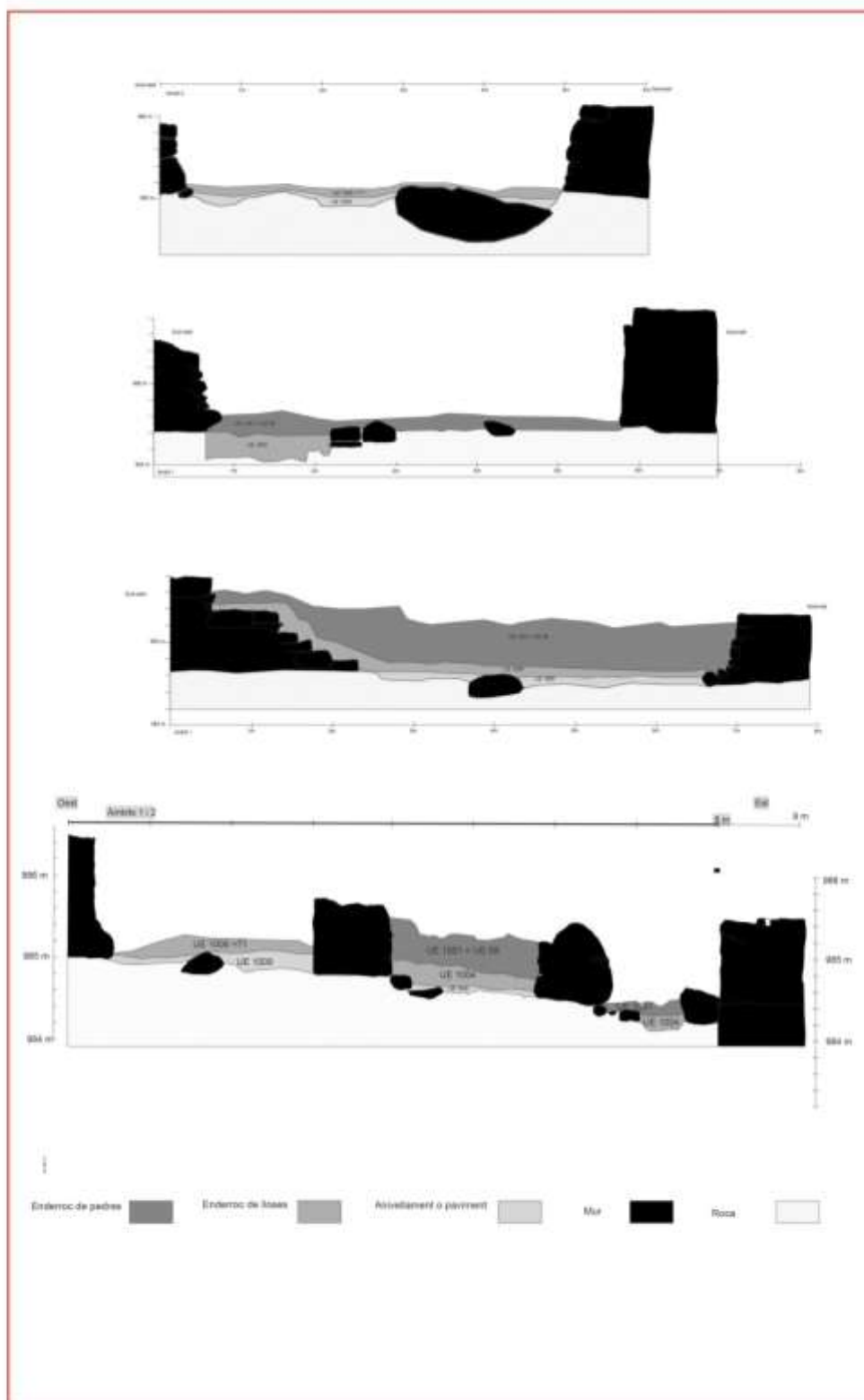
El ganxo (RM12-1004-12) trobat a la UE 1004 podria també tenir algun ús destinat al treball de pells o carn dels animals, sense poder descartar òbviament altres usos molt variats.

La cronologia d'abandonament d'aquests espais la relacionem amb la ceràmica vidriada posterior al segle XIII que ha aparegut sota l'enderroc de lloses relacionat amb la destrucció de les cobertes. La cassola RM-12-MR2-9 trobada dins del mur RM2, també ens encaixaria amb aquesta datació baix medieval, dels segles XII-XIII, com tenim paral·lels contextos materials molt significatius del Pirineu al jaciment de Santa Creu de Llagunes (Pallars Sobirà) on tenim models d'identiques característiques. (Bruna; Roig, 2007:243-257) (Roig; Molina, 2007: 268-277) (Melo, 2007: 430-441) (Roig, 2007: 617-633)

Annexos :

Planta i seccions

1984-2001
2001-2004
2004-2007
PROPIETAT: MOLINES PATRIMONIS S.A.
ACTIVITAT DE LA INICIATIVA D'INVESTIGACIÓ
WALTER ALEGRIA
INICIATIU DE LA INICIATIVA D'INVESTIGACIÓ
WALTER ALEGRIA
LA INICIATIVA DE LA INICIATIVA D'INVESTIGACIÓ
WALTER ALEGRIA

Inventari de ceràmiques

Jaciment	Any	UE	Nº	Classe	Forma	Cocció	Color	Duresa	Tacte	Fractur	Inclus	Superfí
RM	12	1001	1	cu	pa	mix	grs-vrm	du	su	ru	bl-grs-br	llis
RM	12	1001	2	cu	ba-pa	re	grs	du	su	ru	grs-bl-br	es
RM	12	1001		cu	ba	re	grs	du	su	ru	grs-bl-br	es
RM	12	1004	3	cu	ba	mix	vrm-grs	du	as	ru	ne-bl-grs-br	
RM	12	1008	4	cu	ba	ox	ta-vrm	du	as	ru	bl-grs-br	
RM	12	1008		cu	pa	re	grs	du	as	ru	bl-grs-br	
RM	12	1008	5	cu	cll	re	grs	du	su	ru	bl-grs-br-pl	llis-es
RM	12	1008	6	cu	ba	re	grs	du	su	ru	bl-ma-grs-pl	llis
RM	12	1010		cu	pa	re	grs	du	su	ru	grs-bl-br	
RM	12	1010	7	cu	cll	mix	grs-vrm	du	su	ru	bl-grs-ro-	
RM	12	1013	8	cu-ta	pa	mix	ta-grs-vrm	du	su	ru	bl-grs	vi
RM	12	1013		cu	pa	mix	grs-ta	du	su	ru	bl-grs-br	llis
RM	12	MR2	9	cu	vo	re	grs	to	as	ru	bl-grs-br-pl	
RM	12	MR2		cu	pa	mix	grs-vrm	du	as	ru	bl	es
RM	12	MR2	10	cu	vo	re	grs-ne	du	su	ru	grs-bl-br	
RM	12	MR2		cu	pa	re	grs	du	su	ru	grs-bl-br	
RM	12	MR2		cu	pa	re	grs	du	su	ru	grs-bl-br	es

Inventari d'objectes metàl·lics

Jaciment	Any	UE	Nº	Metall	Forma
RM	12		1001	11 ferro	clau (una)
RM	12		1004	12 ferro	ganxo

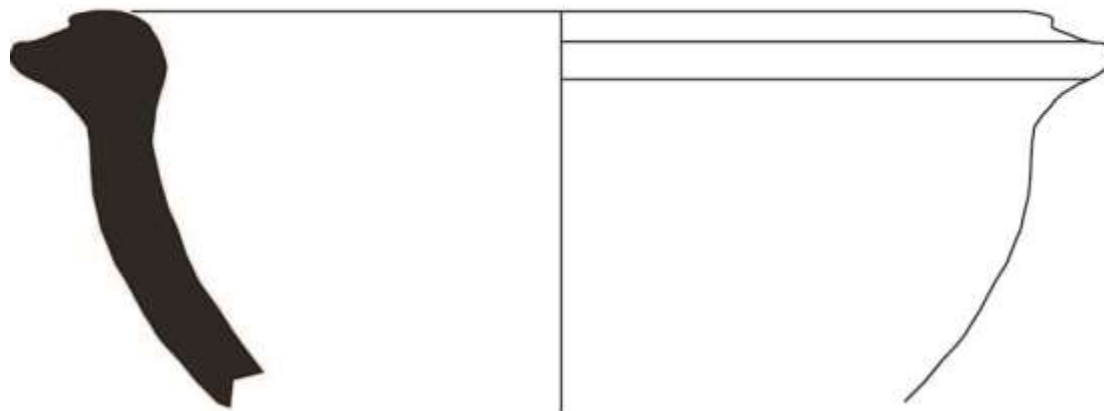
Inventari de fauna

Jaciment Any	UE	Identificació anatòmica	Taxonomia	Nº fragments
RM	12	1001 húmer	ovicàpid	1
RM	12	1001 vèrtebra atlas	ovicàpid	1
RM	12	1001 vèrtebres	ovicàpid	2
RM	12	1001 vèrtebres	MMND	4
RM	12	1001 costella	ovicàpid	1
RM	12	1001 os sacre		1
RM	12	1001 falange	MMND	1
RM	12	1001 epífisi distal metàpode juv	MMND	2
RM	12	1001 diàfisi os llarg MGND		1
RM	12	1001 diàfisi os llarg MGND	MMND	11
RM	12	1001 os indeterminable	MMND	1
RM	12	1001 epífisi distal tibia	MMND	1
RM	12	1001 epífisi pròximal tibia	MMND	1
RM	12	1004 diàfisi costella	MMND	1
RM	12	1004 diàfisi os llarg	MGND	1
RM	12	1008 epífisi distal metàpode	MGND	1
RM	12	1008 epífisi distal metàpode	ovicàpid	1
RM	12	1008 metàpode	ovicàpid	1
RM	12	1008 calcani	ovicàpid	1
RM	12	1008 astràgal	ovicàpid	1
RM	12	1008 escàpula	MMND	1
RM	12	1008 costella	MMND	1
RM	12	1008 diàfisi os llarg juvenil	MMND	1
RM	12	1008 epífisi distal húmer	MMND	1
RM	12	1008 pelvis	MMND	1
RM	12	1008 crani	MGND	1
RM	12	1008 carp-tor	MGND	1
RM	12	1008 vèrtebres	ovicàpid	3
RM	12	1008 epífisi distal metàpode	MMND	1
RM	12	1008 falange	ovicàpid	1
RM	12	1008 epífisi distal tibia	ovicàpid	1
RM	12	1008 epífisi distal tibia	ovicàpid	1
RM	12	1008 calcani	ovicàpid	1
RM	12	1008 costella	MMND	2
RM	12	1008 os carp-tors	MMND	1
RM	12	1008 3a falange	ovicàpid	3
RM	12	1008 diàfasi os llarg	MMND	6
RM	12	1010 vèrtebra	MMND	1
RM	12	1010 astràgal	ovicàpid	1
RM	12	1010 epífisi distal metàpode	MGND	1
RM	12	1010 diàfisi costella	MMND	5
RM	12	1010 diàfisi os llarg	MMND	4
RM	12	1013 epífisi distal tibia	ovicàpid	1

Làmines de materials ceràmics

LÀMINA CERÀMIQUES 2012

RM 12-MR2-9

RM 12-MR2-10

RM 12-1008-5

Làmina d'objectes de ferro

Clau de ferro RM 12-1001-11

Ganxo de ferro RM 12-1004-12

Llistat d'UEs

UE	DESCRIPCIÓ
1001	Enderroc de pedres de granit a l'àmbit 1
1002	Possible estructura a l'àmbit 2 (anul·lada)
1003	Possible estructura sota 1002 (anul·lada)
1004	Paviment de lloses amb intrusions de l'enderroc anterior, a l'àmbit 1.
1005	Escales d'accés a l'àmbit 1
1006	Enderroc de lloses a l'àmbit 2
1007	Mur que compartimenta l'àmbit 1 igual a MR61
1008	Paviment de lloses sota 1004 a l'àmbit 1
1009	Estrat fosc sota 1006, a l'àmbit 2
1010	Estrat fosc sota 1008, a l'àmbit 1 (anul·lada)
1011	Accés a l'àmbit 2, graó-mur
1012	Anul·lada
1013	Nivell de lloses i terra orgànica a l'àmbit 14 davant de l'àmbit 3

Bibliografia

- AAVV. 1997. Roc d'Enclar. Transformacions d'un espai dominant, segles IV-XIX. Edita Govern d'Andorra Ministeri de Cultura Servei de Recerca Històrica. Andorra.
- ABADAL, R. (1955). Catalunya carolíngia. III. Els comtats de Pallars i Ribagorça. 2 vol. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- ALEGRÍA, W., ORSI, M. 2009. "El Castell de Mur i la seva funció militar". *Mur la Història d'un castell feudal a la llum de la recerca històrica-arqueològica*. Garsineu Edicions. Tremp. Pàgs. 201-222.
- BELTRAN DE HEREDIA, J. (2005). "Las producciones locales e importaciones de cerámica común del yacimiento de la Plaza del Rey de Barcelona, entre la época visigoda y el período islámico, siglos VI-VIII". *Quaderns d'Arqueologia i Història de la ciutat de Barcelona. Època II, N° 1*. Museu d'Història de la Ciutat. Barcelona.. Pàgs 69-89.
- BONNASSIE, P. (1979). Catalunya mil anys enrera (vol. I). Barcelona: Edicions 62.
- BOLÒS, J., BUSQUETA, J.J. 1993. "Castell i Vila de Talarn". *Catalunya Romànica*. Volum XV, Pallars. Enciclopèdia Catalana. Barcelona. Pàgs. 469-470.

-BOLÒS. J. 1998." L'arquitectura civil i militar i l'arqueologia". *Catalunya Romànica*. Volum XXVII. Enciclopèdia Catalana. Barcelona. Pàgs. 21-40.

- BOSCH, J.M; YÁÑEZ, C. (2005) "Andorra entre els segles I-V" *Història d'Andorra*. De la prehistòria a l'edat contemporània. Edicions 62.

-BRUNA, M; ROIG, J. (2007) "Noves aportacions al coneixement de la vila medieval de Gavà (Segles XII-XII): La intervenció arqueològica al carrer de la Generalitat - Raval de Molins". III Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya. Volum 1. Sabadell. Pàgs. 243-257.

-CABAÑERO, B. 1996. *Los castillos catalanes del siglo X. Circunstancias históricas y cuestiones arquitectónicas*. Institución Fernando el Católico. Zaragoza.

-DALMAU, R. 1979. *Els castells catalans*. Vol. VI. Barcelona Pàgs. 1337-1349.

-FOLCH, C, GIBERT, J., MARTÍN, J., RODRIGO, E. (2007). "L'ocupació de l'alta edat mitjana del jaciment del Serrat dels Tres Hereus". III Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya. Volum II.. Pàgs. 753-757. Sabadell.

-FORTÓ, A., MARTÍNEZ, P., MUÑOZ, V. (2007). "L'ocupació tardoantiga i medieval a Ca l'Estrada (Canovelles, Vallès Oriental)". III Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya. Volum II. Pàg. 547-558. Sabadell.

- FORTÓ, A., MARTÍNEZ, P., MUÑOZ, V. (2009). "Darreres troballes del neolític a Juberri (Andorra). Cota zero: revista d'arqueologia i ciència. Núm. 24. Vic.

- FORTÓ, A; MAESE, X.; VIDAL, A. (2010) "En los orígenes de Sant Julià de Lòria (Andorra). Las evidencias de ocupación durante la antigüedad tardía y la alta edad media (ss. V-XII dC)". The archaeology of early medieval villages in Europe. Documentos de Arqueología e Història I, Universidad del País Vasco.

- FORTÓ, A., VIDAL, A. (ed) (2015). *Comunitats agrícoles al Pirineu. L'ocupació humana a Juberri durant la segona meitat del V mil·lenni cal AC (Feixa del Moro, Camp del Colomer i Carrer Llinàs 28, Andorra)*. Monografies del Patrimoni Cultural d'Andorra, 6: Govern d'Andorra. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.

- GUILAINE , J.; MARTLUFF. (1995) Les excavacions a la Blama de la Margineda (1979-1991), Guilaine, J. i Martzluff, M. (coord.), vol. I-III.

- GUILAINE , J.; MARTLUFF. (2007) Les excavacions a la Blama de la Margineda (1979-1991), Guilaine, J. i Martzluff, M. (coord.), vol. IV.

- HERNÀNDEZ, X. 2001. *Historia militar de Catalunya. Vol. I Dels Ibers als carolingis*. Rafael Dalmau, Ed. Barcelona. Pàgs. 228-242.

- HERNÀNDEZ, X. 2002. *Història militar de Catalunya. Vol II. Temps de conquesta*. Rafael Dalmau, Ed. Barcelona. Pàgs. 215-240.

-MACIAS, J.M. (1999). La ceràmica comuna tardoantiga a Tàrraco. Anàlisis tipològica i històrica (segles V-VII). TULCIS. Vol. 1. Monografies Tarraconenses. Tarragona.

-MELO, J. (2007) "Intervenció arqueològica a l'edifici medieval de Torreferrussa (Santa Perpètua de Mogoda, Vallès Occidental): Identificació de la Domus fortificada de Canalies (Segles XII-XIII). III Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya. Volum 2. Sabadell. Pàgs. 430-441)

-MOLINA, D; ROIG, J. (2007) "Un conjunt ceràmic del segle XIV a la vila de Sabadell: La intervenció arqueològica al carrer de Sant Joan, 26- Carrer de la Borriana, 19. ". III Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya. Volum 1. Sabadell. Pàgs. 316-331.

-MUÑOZ,V. (2007). L'assentament agrícola altmedieval del Pla del Serrador (Les Franqueses del Vallès, Vallès Oriental). III Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya. Volum II. Pàg. 535-546. Sabadell

-LLOVERA, X (1986). Els primers pobladors de les Valls d'Andorra. Empúries: revista de món clàssic i antiguitat tardana. Núm. 48-50.

-RIGOIR, J. "Les sigillées paléochrétiennes grises et orangées". Gallia, XXVI. Paris. (1968) Fasc. 1. p. 167-244.

-RIGOIR, Y., RIGOIR, J. "Les dérivées des sigillées paléochrétiennes en Espagne". Hommage a Fernand Benoit. Rev. Et Ligures XXXVII. (1973) p. 33-68.

-ROIG, J; MOLINA, D. (2007) " Primeres aportacions al coneixement del barri medieval de la sagrera de Santa Perpètua de Mogoda (Vallè Occ.) Segles XII-XIII: La intervenció arqueològica al carrer de Sant Ramon, 9 - Passatge Rectoria, 4." Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya. Volum 1. Sabadell. Pàgs. 268-277.

-ROIG, J. (2007). "La intervenció arqueològica a l'antiga hostatgeria de La Salut de Sabadell: de la Mansio Arragone a l'església Medieval de Sant Iscle (Segles X al XIII)." III Congrés d'arqueologia Medieval i Postmedieval Vol II. Ajuntament de Sabadell.ACRAM. Pàg. 559-585.

-ROIG, J. (2003) "Santa Creu de Llagunes (Soriguera, Pallars Sobirà): un vilatge ramader d'època medieval al Pirineu" II Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya. Volum II. Sant Cugat del Vallès. Pàgs. 617-633.

-SALVADÓ, I. (2009) "Intervenció arqueològica al jaciment de la Roureda de la Margineda (1^a, 2^a, 3^a i 4ª fase)" Memòria Inèdita.

- YÁÑEZ, C. (2005): "El Neolític" a Història d'Andorra. De la prehistòria a l'edat contemporània. Edicions 62.

Nom jaciment	RM 12	Any	2012	Sector	Àmbit 1
	Descripció	UE	1001	Àrea	
Tipus de UE	Positiva			Composició	
Definició	Estrat			Materials arqueològics	
Estat de conservació	Bó			Ceràmica, clau de ferro,	
Criteri de distinció	Composició			Materials orgànics	
Color	Gris-marró			Fauna	
Textura	Llimosa sorrenca			Materials geològics	
Consistència	Solta			Pedres de granit, alguna llosa de pissarra	
	Seqüència cronològica			Interpretació	
Més antic que	1004			Enderroc de pedres de granit procedents dels murs de l'àmbit 1.	
Contemporani a					
Més recent que					
	Seqüència física				
Igual a					
Se li entrega					
S'entrega a					
Es cobert				Observacions	
Cobreix	1004			La UE 1001 és la nova denominació de la UE 59 de les intervencions dels anys 2007-2009.	
Es farcit					
Farceix					
Es tallat					
Talla					
En contacte					
Data interpretació	2012	Datació	Posterior al segle XIII		
Responsable interpretació	W.A	Criteri datació	Datació relativa		
Data excavació	2012				
Responsable excavació	W.A				
Ref. mostra		Tipus mostra			

Nom jaciment	RM 12	Any	2012	Sector	Àmbit 1
	Descripció	UE	1004	Àrea	
Tipus de UE	Positiva			Composició	
Definició	Estrat			Materials arqueològics	
Estat de conservació	Bó			Ceràmica, ganxo de ferro	
Criteri de distinció	Composició			Materials orgànics	
Color	Gris-marró			Fauna	
Textura	Llimosa-sorrenca			Materials geològics	
Consistència	Solta			Lloses de pissarra, alguna pedra de granit	
	Seqüència cronològica			Interpretació	
Més antic que	1001			Enderroc de la coberta de lloses de l'àmbit 1	
Contemporani a	1006				
Més recent que	1008				
	Seqüència física				
Igual a					
Se li entrega					
S'entrega a					
Es cobert	1001			Observacions	
Cobreix	1008				
Es farcit					
Farceix					
Es tallat					
Talla					
En contacte					
Data interpretació	2012	Datació	Posterior al segle XIII		
Responsable interpretació	W.A	Criteri datació	Datació relativa		
Data excavació	2012				
Responsable excavació	W.A				
Ref. mostra		Tipus mostra			

Nom jaciment	RM 12	Any	2012	Sector	Àmbit 1
	Descripció	UE	1005	Àrea	
Tipus de UE	Positiva			Composició	
Definició	Estructura			Materials arqueològics	
Estat de conservació	Bó				
Criteri de distinció	Composició, forma			Materials orgànics	
Color					
Textura				Materials geològics	
Consistència					
	Seqüència cronològica			Interpretació	
Més antic que	1008			Graons d'accés a l'àmbit 1.	
Contemporani a					
Més recent que	MR 1, MR 2, MR 5				
	Seqüència física				
Igual a					
Se li entrega	1008				
S'entrega a					
Es cobert	1004			Observacions	
Cobreix					
Es farcit					
Farceix					
Es tallat					
Talla					
En contacte					
Data interpretació	2012	Datació	Medieval segles XI-XIII		
Responsable interpretació	W.A	Criteri datació	Datació relativa		
Data excavació	2012				
Responsable excavació	W.A				
Ref. mostra		Tipus mostra			

Nom jaciment	RM 12	Any	2012	Sector	
	Descripció	UE	1006	Àrea	Àmbit 2
Tipus de UE	Positiva			Composició	
Definició	Estrat			Materials arqueològics	
Estat de conservació	Bó			Materials orgànics	
Criteri de distinció	Composició			Materials geològics	
Color	Gris-marró				
Textura	Argilosa sorrenca				
Consistència	Solta				
			Lloses de pissarra		
	Seqüència cronològica			Interpretació	
Més antic que				Enderroc de la coberta de lloses de l'àmbit 2	
Contemporani a	1004				
Més recent que	1009				
	Seqüència física				
Igual a					
Se li entrega					
S'entrega a					
Es cobert				Observacions	
Cobreix	1009			La UE 1006 és la mateixa que la UE 71 dels registres de lles campanyes dels anys 2007-2009.	
Es farcit					
Farceix					
Es tallat					
Talla					
En contacte					
Data interpretació	2012	Datació	Posterior al s. XIII		
Responsable interpretació	W.A	Criteri datació	Datació relativa		
Data excavació	2012				
Responsable excavació	W.A				
Ref. mostra		Tipus mostra			

Nom jaciment	RM 12	Any	2012	Sector	
	Descripció	UE	1007	Àrea	Àmbit 1
Tipus de UE	Positiva			Composició	
Definició	Mur			Materials arqueològics	
Estat de conservació	Mitjà			Materials orgànics	
Criteri de distinció	Composició, forma			Materials geològics	
Color					
Textura					
Consistència			Pedres de granit		
	Seqüència cronològica			Interpretació	
Més antic que	UE 1005			Mur que separa divideix l'àmbit 1 en un sub-àmbit.	
Contemporani a					
Més recent que	MR 5				
	Seqüència física				
Igual a					
Se li entrega	UE 1005				
S'entrega a	MR 5				
Es cobert				Observacions	
Cobreix				És igual a la UE 61 del registre de les campanyes dels anys 2007-2009.	
Es farcit					
Farceix					
Es tallat					
Talla					
En contacte					
Data interpretació	2012	Datació	Medieval segles XI-XIII		
Responsable interpretació	W.A	Criteri datació	Datació relativa		
Data excavació	2012				
Responsable excavació	W.A				
Ref. mostra		Tipus mostra			

Nom jaciment	RM 12	Any	2012	Sector	
	Descripció	UE	1008	Àrea	Àmbit 1
Tipus de UE	Poitiva			Composició	
Definició	Estrat			Materials arqueològics	
Estat de conservació	Mitjà, dolent		Ceràmica		
Criteri de distinció	Composició i color			Materials orgànics	
Color	Gris fosc		Fauna		
Textura	Argilosa i orgànica			Materials geològics	
Consistència	Tova		Lloses de pissarra, alguna pedra de granit		
	Seqüència cronològica			Interpretació	
Més antic que	1004			Paviment de l'àmbit 1 amb alguna intrusió de lloses de la coberta.	
Contemporani a	1009				
Més recent que	1005				
	Seqüència física				
Igual a					
Se li entrega					
S'entrega a	1005				
Es cobert	1004			Observacions	
Cobreix				Interpretem aquesta UE com el paviment de l'àmbit 1, el qual podria tenir algunes lloses anivellant el tarter així com també pedres planes de granit.	
Es farcit				És molt possible que hagi intrusió de lloses de l'enderroc de la coberta.	
Farceix					
Es tallat					
Talla					
En contacte					
Data interpretació	2012	Datació	Medieval segles XI-XIII		
Responsable interpretació	W.A	Criteri datació	Datació relativa		
Data excavació	2012				
Responsable excavació	W.A				
Ref. mostra		Tipus mostra			

Nom jaciment	RM 12	Any	2012	Sector
	Descripció	UE	1009	Àrea Àmbit 2
Tipus de UE	Positiva			Composició
Definició	Estrat			Materials arqueològics
Estat de conservació	Mitjà			
Criteri de distinció	Composició			Materials orgànics
Color	Gris fosc			
Textura	Argilosa orgànica			Materials geològics
Consistència	Tova, mitja			
	Seqüència cronològica			Interpretació
Més antic que	1006			Anivellament i paviment de l'àmbit 2.
Contemporani a	1008			
Més recent que	1011			
	Seqüència física			
Igual a				
Se li entrega				
S'entrega a	1011			
Es cobert	1006			Observacions
Cobreix				
Es farcit				
Farceix				
Es tallat				
Talla				
En contacte				
Data interpretació	2012	Datació		Medieval segles XI-XIII
Responsable interpretació	W.A	Criteri datació		Datació relativa
Data excavació	2012			
Responsable excavació	W.A			
Ref. mostra		Tipus mostra		

Nom jaciment	RM	Any	2012	Sector
	Descripció	UE	1010	Àrea Àmbit 1
Tipus de UE	Positiva			Composició
Definició	Estrat			Materials arqueològics
Estat de conservació				
Criteri de distinció				Materials orgànics
Color	gris fosc			
Textura	argilosa orgànica			Materials geològics
Consistència	tova, mitja			
	Seqüència cronològica			Interpretació
Més antic que			Anivellament àmbit 1	
Contemporani a				
Més recent que				
	Seqüència física			
Igual a	1008			
Se li entrega				
S'entrega a				
Es cobert				Observacions
Cobreix				
Es farcit			UE anulada per ser assimilada a la UE 1008	
Farceix				
Es tallat				
Talla				
En contacte				
Data interpretació	2012	Datació	Medieval segles XI-XIII	
Responsable interpretació	W.A	Criteri datació	Datació relativa	
Data excavació	2012			
Responsable excavació	W.A			
Ref. mostra		Tipus mostra		

Nom jaciment	RM 12	Any	2012	Sector	
	Descripció	UE	1011	Àrea	Àmbit 1
Tipus de UE	Positiva			Composició	
Definició	Estructura			Materials arqueològics	
Estat de conservació	Bó			Materials orgànics	
Criteri de distinció	Composició, forma			Materials geològics	
Color					
Textura					
Consistència			Pedres de granit		
	Seqüència cronològica			Interpretació	
Més antic que	1009			Graó	de pedres de granit d'accés a l'àmbit 2
Contemporani a					
Més recent que	MR 43 i MR 8				
	Seqüència física				
Igual a					
Se li entrega	1009				
S'entrega a	MR 43 i MR 8				
Es cobert				Observacions	
Cobreix					
Es farcit					
Farceix					
Es tallat					
Talla					
En contacte					
Data interpretació	2012	Datació		Medieval segles XI-XIII	
Responsable interpretació	W.A	Criteri datació		Datació relativa	
Data excavació	2012				
Responsable excavació	W.A				
Ref. mostra		Tipus mostra			

Nom jaciment	RM 12	Any	2012	Sector	
	Descripció	UE	1013	Àrea	Àmbit 14
Tipus de UE	Positiva			Composició	
Definició	Estrat			Materials arqueològics	
Estat de conservació	Mitjà			Ceràmica vidriada	
Criteri de distinció	Composició			Materials orgànics	
Color	Gris fosc i marró			Materials geològics	
Textura	Orgànica, sorrenca			Lloses de pissarra alguna pedra de granit	
Consistència	Solta, tova			Interpretació	
	Seqüència cronològica			Enderroc de lloses sobre l'àmbit 14 que cobria parcialment la UE 1005	
Més antic que	1001				
Contemporani a	1004				
Més recent que	1008				
	Seqüència física			Observacions	
Igual a				Aquest enderroc de lloses s'assimilaria a l'enderroc de lloses de l'àmbit 1, la UE 1004 i a la UE 1006 de l'àmbit 2.	
Se li entrega					
S'entrega a					
Es cobert					
Cobreix	1005				
Es farcit					
Farceix					
Es tallat					
Talla					
En contacte					
Data interpretació	2012	Datació	Posterior al s. XIII		
Responsable interpretació	W.A	Criteri datació	Datació relativa (cer. vidrada)		
Data excavació	2012				
Responsable excavació	W.A				
Ref. mostra		Tipus mostra			

Nom jaciment		Any	Sector
Descripció		UE	Àrea
Tipus de UE		Composició	
Definició		Materials arqueològics	
Estat de conservació			
Criteri de distinció		Materials orgànics	
Color			
Textura		Materials geològics	
Consistència			
Seqüència cronològica		Interpretació	
Més antic que			
Contemporani a			
Més recent que			
Seqüència física			
Igual a			
Se li entrega			
S'entrega a			
Es cobert		Observacions	
Cobreix			
Es farcit			
Farceix			
Es tallat			
Talla			
En contacte			
Data interpretació		Datació	
Responsable interpretació		Criteri datació	
Data excavació			
Responsable excavació			
Ref. mostra		Tipus mostra	